

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Rusnės specialiosios mokyklos
direktoriui Romualdai Blechertui

FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO IŠVADA

2013 m. balandžio 5 d. Nr. K1-3/1

Šilutė

Audito metu mes vertinome Rusnės specialiosios mokyklos (toliau – Mokykla) 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų duomenis bei savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams per 2012 metus. Rusnės specialioji mokykla 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinį ir kitas ataskaitas Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai pateikė 2013 m. kovo 8 d.

Vadovybės atsakomybė

Mokyklos direktorius yra atsakingas už finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų parengimą ir pateikimą, valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie finansinių ataskaitų rinkinį, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir kitas ataskaitas bei valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus¹. Jie nustato, kad auditą planuotume ir atliktume taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą dėl finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų duomenų tinkamo ir teisingo pateikimo, valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme Rusnės specialiosios mokyklos apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės, finansinių ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų parengimo ir pateikimo, valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Mes tikime, kad atliktas auditas suteikia pakankamą pagrindą mūsų nuomonei pareikšti.

---

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2006 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-15 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ // V. žinios, 2006, Nr. 16-581.

Sąlyginė nuomonė dėl finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų duomenų.

Dalykai, turintys įtakos sąlyginei nuomonei:

1. Nesivadovauta Finansų ministro įsakymu² patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, - nenumatyta iš 2.1.1. straipsnio darbuotojams mokėti už dvi pirmąsias nedarbingumo dienas įstaigos lėšomis (nedarbingumo pašalpa) bei išeitines išmokas darbuotojams. Iš straipsnio 2.1.1. „Darbo užmokestis“ nedarbingumo pašalpa įmonės lėšomis sudarė – 2471,71 Lt, išeitinė išmoka (pagal suminio žiniaraščio duomenis) sudarė – 2294,97 Lt. Neteisėtai iš straipsnio 2.1.1. „Darbo užmokestis“ darbuotojams išmokėta – 4766,68 Lt.

Dėl išvardintų priežasčių negalime patvirtinti Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų duomenų teisingumo.

2. Atlikus 2012 metų finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo teisingumo audito procedūras, nustatyta, kad nesivadovauta Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 2-ojo standarto 1-3 priedų reikalavimū³. Vyr. buhalterė, nesivadovaudama minėtu Finansų ministro įsakymu, metinę Finansinės būklės ataskaitą pateikė negaliojančioje formoje.

3. Nesivadovauta Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto 15.2. straipsnio nuostatomis⁴:

Veiklos rezultatų 2012-12-31 ataskaitoje 513,00 Lt neteisėtai padidintos 8704 sąskaitos "Komunalinių paslaugų ir ryšio" sąnaudos; straipsnio "Finansinės ir investicinės veiklos" sąnaudos 89 sąskaitoje sumažintos 531,00 Lt; straipsnio "Sukauptas perviršis ar deficitas" sąnaudos padidintos 531,00 Lt.

4. Taip pat nustatytas nereikšmingas duomenų neatitikimas perkeliant 2012-12-31 Didžiosios knygos sąskaitų likutį į to paties laikotarpio Finansinės būklės ataskaitą.

Dėl išvardintų priežasčių negalime patvirtinti 2012 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitoje pateiktų duomenų teisingumo.

Mūsų nuomone, išskyrus 1, 2, 3, 4 pastraipose išdėstytus dalykus, Rusnės specialiosios mokyklos 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinys, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šių ataskaitų sudarymą.

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

---

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. kovo 26 d. įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ // V. žinios, 2010, Nr. 36-1732.

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 metų sausio 31 d. įsakymas Nr. 1K-045 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 2-ojo standarto patvirtinimo“ //V. žinios, 2013, Nr. 13-630, 1-3 priedai.

⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 metų gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1K-490 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“, 15.2 straipsnis //V. žinios, 2010, Nr. 2-89.

Dalykai, turintys įtakos sąlyginei nuomonei:

5. Mokykloje 2012-10-01 buvo nepanaudoti 3,4 etatai išlaikomi iš MK lėšų, iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 4,75 etatai. 2012 metų asignavimai darbo užmokesčiui buvo planuojami galimai padidinti.

6. Nustatyti darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo netikslumai, dėl kurių darbuotojai E. L. apskaičiuotas ir neteisingai išmokėtas didesnis darbo užmokestis bei A.U. didesni atostoginiai bei atleistam darbuotojui neteisingai išmokėta išeitinė išmoka.

7. Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus įsakymu⁵ patvirtinta Buhalterinės apskaitos politika – neišbaigta, neatitinkanti Lietuvos Respublikos teisės aktų, VSAFAS nuostatų. Darbo užmokesčio tvarka⁶ morališkai pasenusi, nepildyta, netaisyta nuo 2006 metų.

8. Buhalterinės apskaitos sąskaitoje „8701201 - Ligos pašalpos sąnaudos“ 2012-10-01 iš Mokinio krepšelio lėšų neužregistruota suma – 1895,08 Lt.

9. Sąnaudos susijusios su darbo santykiais (sukauptas atostogų rezervas) apskaitoje pagal finansavimo šaltinius nekaupiamos: neišskirtos savarankiškų lėšų, Mokinio krepšelio lėšų sąnaudos susijusios su darbo santykiais.

10. Inventorizacijos atliekamos formaliai, kasmet perkeliant (perrašant) duomenis iš apskaitos registų į inventorizavimo aprašus.

11. Inventorizacijos komisijos nariams (išskyrus pirmininkei) nesuteikti įgaliojimai, įgalinantys pasirašyti inventorizavimo aprašus.

12. Nustatyti ilgalaikio turto 56 objektų, apskaitoje ir natūroje neatitikimai, kurie sudaro prielaidas bei riziką klaidoms ir apgaulėms atsirasti.

Remdamiesi surinktais įrodymais *mes pareiškiame*, kad išskyrus 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 pastraipose išdėstytus dalykus Rusnės specialiojoje mokykloje visais reikšmingais atžvilgiais 2012 metais valstybės lėšos ir savivaldybės turtas buvo valdomi, naudojami, disponuojami jais teisėtai ir naudojami įstatymų nustatytiems tikslams.

Finansinio audito išvada pateikta kartu su finansinio audito 2013-04-03 ataskaita Nr. K1-3.

Savivaldybės kontrolierė
Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja
Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Jolita Stonkuvienė
Judita Subačienė
Rasa Balandienė

⁵ Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus 2010-03-15 įsakymas Nr. V-33/5 „Dėl buhalterinės apskaitos tvarkytojo dėl apskaitos politikos ir sąskaitų plano patvirtinimo“.

⁶ Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus 2006-01-24 įsakymas Nr. V1-41 „Dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos patvirtinimo“.

**ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**RUSNĖS SPECIALIOSIOS MOKYKLOS
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO**

A T A S K A I T A

2013-04-03 Nr. K1-3

Šilutė

Auditas atliktas, vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2012 m. birželio 29 d. pavedimą Nr. K8-4-1

Auditą atliko

Savivaldybės kontrolierė Jolita Stonkuvienė

Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja Judita Subačienė (audito grupės vadovė)

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Rasa Balandienė

Auditas pradėtas 2012-09-06

Auditas baigtas 2013-04-05

Audito ataskaita skelbiama internete adresu www.silute.lt

Kontrolės ir audito tarnybos puslapyje

IŽANGA

Finansinis auditas atliktas pagal Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2012 metų veiklos planą⁷ ir Savivaldybės kontrolierės Jolitos Stonkuvienės 2012-06-29 pavedimą Nr. K8-4-1. Auditą atliko Savivaldybės kontrolierė Jolita Stonkuvienė, kontrolierės pavaduotoja Judita Subačienė, Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Rasa Balandienė. Audituojamas subjektas – Rusnės specialioji mokykla (toliau – Mokykla) – savivaldybės viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip Savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Įstaigos adresas – Taikos g. 2, Rusnė, Šilutės r., juridinio asmens kodas – 190986693.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Audituojamu laikotarpiu Rusnės specialiajai mokyklai vadovavo direktorius Romualdas Blechertas, vyriausiąja buhalterė dirbo Eglė Lankutienė, nuo 2013-02-22 mokyklos vyr. buhalterės pareigas laikinai ėjo buhalterė Areta Juodviršytė.

Audito tikslai:

- įvertinti audituojamos įstaigos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, bei turto (valstybės ir savivaldybės) valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą;
- pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto ataskaitų rinkinio ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinių ataskaitų rinkinį, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir kitas ataskaitas, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Šilutės rajono savivaldybės tarybai dėl 2012 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio bei ataskaitos apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą ir patikėjimo teise valdomą valstybės turtą.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Remiantis Rusnės specialiosios mokyklos nuostatais⁸, Mokyklos pagrindinė paskirtis – intelekto sutrikimų turintiems vaikams skirta mokykla.

Mokyklos veiklos tikslas – padėti specialiuųjų poreikių asmeniui lavintis pagal gebėjimus, plėtoti dvasines, intelektines ir fizines asmens galias, ugdyti kūrybingą, atsakingą pilietį, įgijusį kompetencijų, būtinų sėkmingai socialinei integracijai ir mokymuisi visą gyvenimą.

Mokyklos uždaviniai yra:

- teikti mokiniams kokybišką pradinį specialųjį, pagrindinį specialųjį išsilavinimą;
- tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius;

⁷ Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2011 metų veiklos planas, 2010-11-11 protokolai Nr. T3-263(24) suderintas su Šilutės rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu.

⁸ Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. liepos 22 d. sprendimas Nr. T1-1453 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Rusnės specialiosios mokyklos nuostatų patvirtinimo.“

- teikti mokiniams reikiamą specialiąją pedagoginę, socialinę pagalbą;
- užtikrinti sveiką ir saugią mokymo(-si) aplinką.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁹ Rusnės specialiajai mokyklai nuo 2011-09-01 patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių (etatu) skaičius – 64,25, iš jų: Mokinio krepšelio lėšų – 32,25, Savivaldybės biudžeto lėšų – 32,0 pareigybės. Mokykloje 2012-07-01 buvo neužimtos 8,15 pareigybės, iš jų: iš Mokinio krepšelio - 3,4, iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 4,75.

Rusnės specialiosios mokyklos direktorius, vadovaudamasis sumažėjusiu 2012-2013 m. m. mokinių ir klasių (grupių) skaičiumi, įsakymu¹⁰, nuo 2012-10-01 sumažino 11,5 pareigybių, iš jų: 2,75 išlaikomų iš Mokinio krepšelio lėšų, 8,75 etatu Savivaldybės biudžeto lėšomis.

Mokykloje 2012-2013 mokslo metais klasių komplektų skaičius buvo 11, mokėsi 75 mokiniai su nežymia, vidutine ir žymia intelekto negalia bei įvairiais psichofiziniais sutrikimais. Mokykloje 2012 metais dirbusių darbuotojų skaičius – 69, iš jų: 26 pedagogai.

Audito metu buvo vertinami Rusnės specialiosios mokyklos 2012 metų ataskaitų rinkiniai:

1. Finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 duomenis;
- 2012 metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

2. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti ataskaita 2012 m. gruodžio 31 d. (forma Nr.1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr.2) bendra ir atskirai pagal visus finansavimo šaltinius;
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita 2012 m. gruodžio 31 d. (forma Nr.3);
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr.4);
- Informacija apie švietimo, kultūros ir meno, socialinių, sveikatos, sveikatos priežiūros ir kitų įstaigų struktūros, pareigybių ir darbo užmokesčio vykdymą 2012 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. B-4);
- 2012 metų biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas.

Šilutės rajono savivaldybė Rusnės specialiosios mokyklos steigėjo ir savininko teises bei pareigas perėmė nuo 2010 m. liepos 1 d. iš Klaipėdos apskrities viršininko administracijos. Šilutės rajono savivaldybės taryba¹¹ patvirtino Rusnės specialiosios mokyklos nuostatus.

Rusnės specialioji mokykla vykdė Ugdymo kokybės ir modernios aplinkos užtikrinimo programą (Nr. 01). Programai įgyvendinti Savivaldybės taryba¹² skyrė:

- mokinio krepšelio lėšos - 904,9 tūkst. Lt (46,7 proc.);

⁹ Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2011 liepos 21 d. sprendimas Nr. T1-112 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės švietimo įstaigų didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo“.

¹⁰ Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus 2012 m. spalio 1 d. įsakymas Nr. VI-74/2 „Dėl etatų normatyvų“.

¹¹ Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. liepos 22 d. sprendimas Nr. T1-1453 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Rusnės specialiosios mokyklos nuostatų patvirtinimo“.

¹² Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 23 d. sprendimas Nr. T1-294 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės 2012 metų biudžeto patvirtinimo“.

– savivaldybės biudžeto lėšos - 1032,2 tūkst. Lt (53,3 proc.);

Rusnės specialiosios mokyklos 2012 metų kasinių išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją sudarė: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo kasinės išlaidos 1 689,9 tūkst. Lt arba 84,3 procento nuo visų išlaidų, prekių ir paslaugų naudojimo – 314,121 tūkst. Lt arba 15,7 procento nuo visų išlaidų.

Analizuojant Biudžeto išlaidų sąmatas bei jų įvykdymą nustatyta, kad Mokykla 2010, 2011, 2012 metais ilgalaikio materialiojo turto neįsigijo.

Mokykla 2012 metų pabaigai turėjo turto (likutine verte): 11 962,841 tūkst. Lt – ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo; 268,643 tūkst. Lt – trumpalaikio. Ilgalaikis turtas, gautas nuomos ir panaudos pagrindais – 99,9 tūkst. Lt, teisingai įtrauktas į nebalansines sąskaitas.

Įstaigos mokėtinos sumos 2012 metų pabaigoje sudarė 50,0 tūkst. Lt. Gautinos sumos 2012 m. pabaigai sudarė 11,54 tūkst. Lt.

Auditas atliktas siekiant pakankamai užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

– 1 proc. visų kasinių išlaidų (1 997,3 tūkst. Lt), t.y. 19,9 tūkst. Lt. Ši suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos kasinės išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

– 1 proc. turto vertės likučių (11 962,841 tūkst. Lt), t. y. 119,6 tūkst. Lt.

Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, buvo susipažinta su įstaigos organizacine struktūra ir veikla, ištirta įstaigos apskaitos sistema, susipažinta su vidaus kontrolės aplinka, įvertintos rizikos, nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys. Audito metu mes nevertinome vidaus kontrolės pasitikėjimo lygio, nes dėl mažo apskaitos darbuotojų skaičiaus tinkamas pareigų atskyrimas yra neįmanomas (ribotas). Audito įrodymai gauti atlikus didelės apimties savarankiškas audito procedūras.

Įvertinus planavimo metu nustatytas rizikas, pasirinktos ilgalaikio turto, išlaidų darbo užmokesčiui bei socialiniam draudimui ir socialinei paramai, prekių bei paslaugų audito sritys, kuriose buvo atliktos savarankiškos procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Stebėtojo teisėmis dalyvavome metinėje ilgalaikio turto inventorizacijoje. Taip pat atlikome Mokinio krepšelio lėšų (toliau – MK lėšos) savarankiškas audito procedūras darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų srityse.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito reikalavimuose patvirtintos audito procedūros: skaičiavimas (aritmetinio tikslumo patikrinimas), paklausimas (įrodymų gavimas pokalbio metu), patikrinimas (įrašų, dokumentų, materialaus turto tikrinimas), analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

Auditas buvo atliekamas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais¹³ ir mūsų sukaupta audito patirtimi. Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

Atliekant auditą, laikytasi prielaidos, kad pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

AUDITO PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

UAB „Progra“ 2004 metais Mokyklai įdiegė buhalterinės apskaitos programą, kuri nebuvo naudojama iki 2012-02-01. Buvo naudojami moduliai: bankas, ilgalaikis turtas, atskaitomybė, medžiagos, inventorius, atsiskaitymai, pardavimai, paslaugos, sąmatos, darbo užmokestis, maisto apskaita (iki 2012-11-05). Dirbant šia programa nebuvo antrinių įrašų. Darbo užmokesčio apskaita buvo vedama senojoje „dosinėje“ versijoje, kurios apsauga - nepakankama, todėl buvo didelė rizika, kad duomenys gali neišlikti. Nebuvo galimybės programoje apskaičiuoti išeitinės kompensacijos dydžio, papildomi skaičiavimai buvo atliekami „Excel“ programoje. Rankiniu būdu vedama informacija darbuotojų asmens kortelėse, nedarbingumo laikotarpiai, atostogos, priėmimai, atleidimai, perkėlimai, įvairūs pakeitimai.

2013 metų pradžioje įstaiga įsigijo UAB „Nevda“ finansų valdymo ir apskaitos informacinę sistemą „Biudžetas VS“. Programos galimybės daug didesnės ir pritaikytos biudžetinėms įstaigoms dirbant pagal kaupimo principą, vadovaujantis VSAFAS reikalavimais: ataskaitų konsolidavimas, paraiškų ir sąmatų apskaita, finansinių ataskaitų rengimas, viešieji pirkimai, ilgalaikio turto apskaita, personalo apskaita, atlyginimai, Didžioji knyga. Įsigijus minėtą programą, rizika klaidų atsiradimui apskaitoje sumažėjo.

Atliekant MK lėšų panaudojimo auditą, buvo atrinkti 22 darbuotojai (iš viso MK darbuotojų – 32,25 etato). Mokinio krepšelio lėšos naudotos teisės aktų nustatyta tvarka. Reikšmingų neatitikimų – nenustatyta.

Buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą iš išlaidų straipsnių: „Kitos prekės“, „Spaudiniai“, „Kvalifikacija“, „Komandiruotės“, „Kitos paslaugos“. Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų tikrinimo ūkinių operacijų procedūras atlikome 100 proc. Ūkinės operacijos, susijusios su išlaidų prekėms ir paslaugoms naudojimu, atliktos bei užregistruotos teisinga verte. Asignavimai prekėms ir paslaugoms panaudoti teisės aktų nustatyta tvarka: pagal paskirtį, teisingai apskaityti, įrašyti finansinių ataskaitų rinkiniuose bei biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitose (forma Nr. 2). Patirtos išlaidos teisingai atvaizduotos atitinkamuose ekonominės klasifikacijos straipsniuose ir priskirtos atitinkamo laikotarpio kasinėms išlaidoms.

MK lėšų panaudojimo atliktų audito procedūrų rezultatai pateikti Valstybės kontrolei.

Audito metu reikšmingų klaidų, teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų galinčių turėti įtakos metiniams ataskaitų rinkiniams, nenustatyta.

Rusnės specialiosios mokyklos 2012 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir visais atžvilgiais teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius, išskyrus nereikšmingus atvejus.

---

¹³ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

2012 metais Rusnės specialiojoje mokykloje valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, jų naudojimo įstatymo nustatytiems tikslams reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams ir neekonomiškumo valstybės lėšų ir savivaldybės turto valdymo naudojimo ir disponavimo atvejų nenustatyta. Tačiau nustatyti neatitikimai, kurie neturėjo reikšmingos įtakos visoms įvykusioms ūkinėms operacijoms.

1. Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus įsakymu¹⁴ patvirtinta Buhalterinės apskaitos politika – neišbaigta, neatitinkanti Lietuvos Respublikos teisės aktų, VSAFAS nuostatų. Darbo užmokesčio tvarka¹⁵ morališkai pasenusi, nepildyta, netaisyta nuo 2006 metų.

2. Vyr. buhalterio pareiginiai nuostatai neatnaujinti, nepapildyti.

3. Direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams pareiginiai nuostatai neatitinka faktiškai atliekamų darbo funkcijų.

4. Mokykloje 2012-10-01 buvo nepanaudoti 3,4 etatai išlaikomi iš MK lėšų, iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 4,75 etatai. Mokinio krepšelio asignavimai darbo užmokesčiui buvo planuojami galimai padidinti.

5. Mokyklos buhalterė nesivadovavo Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu¹⁶, kuriuo 2012 metams patvirtintas metinis vidutinis mėnesio 21 darbo dienos koeficientas. Dėl minėtos klaidos atleistam darbuotojui neteisingai išmokėta išeitinė išmoka.

6. Nesivadovauta Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX – 574 įstatymo 4 straipsnio nuostatų, kurios numato, kad “ ūkio subjektai apskaitą tvarko taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama“. Audito metu nustatyti darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymo netikslumai, suteikiant tabelio numerius ir juos skirtingai nurodant atskiruose apskaitos dokumentuose.

7. Dėl neteisingai pažymėtų darbo dienų skaičiaus darbo laiko apskaitos ir archyvinio priskaitymo ir atskaitymo žiniaraščiuose, darbuotojai E. L. apskaičiuotas ir neteisingai išmokėtas didesnis darbo užmokestis bei A.U. didesni atostoginiai.

8. Darbo laiko apskaitos žiniaraščiai buvo sudaromi rankiniu būdu, todėl didesnė tikimybė klaidų ir netikslumų atsiradimui. Mokykloje nevykdyta darbo laiko apskaitos kontrolė.

9. Pagal SODROS duomenis už dvi pirmąsias kalendorines laikinojo nedarbingumo dienas sutampančias su darbuotojo darbo grafiku, moka darbdavys¹⁷. 2012 metų vasario 16 diena nesutapo su darbuotojos A. J. darbo grafiku t.y., nurodyta šventinė diena¹⁸, todėl turėjo būti užmokėta tik už vieną kalendorinę laikinojo nedarbingumo dieną. Darbuotojai A. J. neteisėtai išmokėta 80,16 Lt didesnė nedarbingumo pašalpa iš darbdavio lėšų.

¹⁴ Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus 2010-03-15 įsakymas Nr. V-33/5 „Dėl buhalterinės apskaitos tvarkytojo dėl apskaitos politikos ir sąskaitų plano patvirtinimo“.

¹⁵ Rusnės specialiosios mokyklos direktoriaus 2006-01-24 įsakymas Nr. V1-41 „Dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos patvirtinimo“.

¹⁶ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. A1-535 „Dėl metinių darbo dienų koeficientų bei metinių vidutinio mėnesio darbo dienų ir valandų skaičių 2012 metais patvirtinimo“ // V. žinios, 2011, Nr. 159-7531.

¹⁷ Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo 2000 m. gruodžio 21 d. Nr. IX-110 // V. žinios, 2000, Nr. 111-3574.

¹⁸ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. V-1315 “Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo” // V. žinios, 2011, Nr. 96-4517.

10. Nesivadovauta Finansų ministro įsakymu¹⁹ patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, - nenumatyta iš 2.1.1. straipsnio darbuotojams mokėti už dvi pirmąsias nedarbingumo dienas įstaigos lėšomis (nedarbingumo pašalpa) bei išeitines išmokas darbuotojams. Iš straipsnio 2.1.1. „Darbo užmokestis“ nedarbingumo pašalpa įmonės lėšomis sudarė – 2471,71 Lt, išeitinė išmoka (pagal suminio žiniaraščio duomenis) sudarė – 2294,97 Lt. Neteisėtai iš straipsnio 2.1.1. „Darbo užmokestis“ darbuotojams išmokėta – 4766,68 Lt.

11. Darbuotojų mokėjimų istorijose (asmeninėse sąskaitose) nepateikiama išsami informacija apie darbuotojų atostogų laikotarpį, atostogų pradžią ir pabaigą, atostogautų dienų skaičių, ligos - nedarbingumo laikotarpį, neatžymima apie darbuotojo priėmimą į darbą ir perkėlimą.

12. Buhalterinės apskaitos sąskaitoje „8701201 - Ligos pašalpos sąnaudos“ 2012-10-01 iš Mokinio krepšelio lėšų neužregistruota suma – 1895,08 Lt.

13. Sąnaudos susijusios su darbo santykiais (sukauptas atostogų rezervas) apskaitoje pagal finansavimo šaltinius nekaupiamos: neišskirtos savarankiškų lėšų, Mokinio krepšelio lėšų sąnaudos susijusios su darbo santykiais.

14. Inventurizacijos komisijos nariams (išskyrus pirmininkei) nesuteikti įgaliojimai, įgalinantys pasirašyti inventurizavimo aprašus.

15. Inventurizacijos metu rasta į apskaitą neįtraukto 13 vienetų ilgalaikio turto vienetų.

16. Materialiai atsakingas asmuo, dirbantis minėtose pareigose nuo 2012-09-13, apie jam priskirtą turtą inventurizacijos metu (2012-12-12) detalios informacijos neturėjo.

17. Inventurizacijos metu nustatyta, kad mokykloje nėra įdiegta rašytinių kontrolės procedūrų, kad turtas būtų gabenamas, nešiojamas iš vienos patalpos į kitą, nežinant materialiai atsakingam asmeniui.

18. Inventurizacijos metu nerasta 8 ilgalaikio turto vienetų. Inventurizacijos komisija, materialiai atsakingas asmuo neturėjo informacijos apie ilgalaikio turto vienetus: klasės lentas, minkštą kampa „Ema“, spintą „Zunda“, baldų komplektą žaidimų kambaryje, televizorių „Šilelis“, radiocentrą „Panasonic“.

19. Nustatyti ilgalaikio turto 56 objektų, apskaitoje ir natūroje neatitikimai, kurie sudaro prielaidas ir riziką klaidoms ir apgaulėms atsirasti.

20. Nesivadovaujant Vyriausybės nutarimo Inventurizacijos tvarkos 25 straipsnio²⁰ reikalavimais, nesudarytas netinkamam naudoti ilgalaikiam materialiajam turtui atskiras inventurinis aprašas.

21. Rusnės specialiojoje mokykloje, pažeidžiant teisės aktus, metinės inventurizacijos buvo nuolat atliekamos formaliai, kasmet perkeliant (perrašant) duomenis iš apskaitos registru į inventurizavimo aprašus.

22. Mokyklos direktorius nesiėmė priemonių bei nevykdė kontrolės dėl įstaigoje vykdomų metinių inventurizacijų teisingo atlikimo.

Apie audito metu, aukščiau išdėstytas, nustatytas klaidas ir neatitikimus Rusnės specialioji mokykla buvo informuota žodžiu ir raštais 2012-09-12 Nr. K6-57²¹, 2012-12-18 Nr. K6-99²².

¹⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. kovo 26 d. įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ // V. žinios, 2010, Nr. 36-1732.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventurizacijos tvarkos patvirtinimo“ // V. žinios, 1999, Nr. 50-1622.

²¹ Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2012-09-12 raštas Nr. K6-57 „Dėl nustatytų neatitikimų darbo užmokesčio srityje“.

Rusnės specialioji mokykla atsakė raštais 2012-09-12 Nr.V4-215²³, 2012-09-21 Nr. V4-222²⁴, 2013-01-02 V4-1²⁵, kad, vykdydama mūsų teiktas rekomendacijas, audito metu ištaisė klaidas, kurios turėjo įtakos finansinių ataskaitų teisingumui:

1. Mokyklos direktoriaus 2012-09-17 įsakymu Nr. V1-70 direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pavaduotojas ūkio reikalams, vyr. buhalterė įpareigoti darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose teisingai suteikti darbuotojams numerius, registruoti taip, kad apskaitos dokumentuose nebūtų tarpusavio neatitikimų.

2. Darbo užmokesčio apskaitai taikomos tik suderintos kompiuterinės programos, atsisakyta rankiniu būdu atliekamų apskaitos operacijų.

3. Iš mokyklos darbuotojų išskaityta neteisėtai priskaičiuotas ir išmokėtas darbo užmokestis, atostoginiai iš viso 200,36 Lt.

4. Darbuotojų mokėjimų istorijos (asmeninės sąskaitos) pildomos detalai, kad jose būtų visa reikalinga tęstinė informacija.

5. Dėl nustatytų Inventorizacijos metu rezultatų skirtumų pateikti raštiški atsakingų darbuotojų paaiškinimai.

6. Mokyklos direktoriaus 2012-12-20 įsakymu Nr. V1-90 darbuotojams suteikti įgaliojimai pasirašyti inventorinius aprašus.

7. Į apskaitą neįtrauktas turtas įvertintas ir apskaitytas, ilgalaikis turtas teisingai paženklintas.

8. Mokyklos direktorius 2012-12-27 įsakymu Nr. V1-92 įpareigojo pavaduotoją ūkiui kreiptis į Administracijos direktorių dėl leidimo nurašyti ilgalaikį turtą.

9. Mokyklos direktoriaus 2012-09-28 įsakymu Nr. V1-74 patvirtinta Rusnės specialiosios mokyklos Darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka.

Atkreiptinas dėmesys, kad audito metu parengta Darbo užmokesčio tvarka, neatitinka VSAFAS reikalavimų, nenurodytos konkrečios sąskaitų korespondencijos.

Atlikus 2012 metų finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo teisingumo audito procedūras, nustatyta, kad nesivadovauta Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 2-ojo standarto 1-3 priedų reikalavimų²⁶. Vyr. buhalterė, nesivadovaudama minėtu Finansų ministro įsakymu, metinę Finansinės būklės ataskaitą pateikė negaliojančioje formoje. Taip pat nustatyti Veiklos rezultatų ataskaitoje, suvestiniame registre - Didžioji knyga ir Finansinės būklės ataskaitoje pateiktų duomenų neatitikimai.

Nesivadovauta Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto 15.2. straipsnio nuostatomis²⁷:

²² Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2012-12-18 raštas Nr. K6-99 „Dėl nustatytų neatitikimų“.

²³ Šilutės r. Rusnės specialiosios mokyklos 2012-09-12 raštas Nr. V4-215 „Dėl Rusnės specialiosios mokyklos darbuotojų etatų“.

²⁴ Šilutės r. Rusnės specialiosios mokyklos 2012-09-21 raštas Nr. V4-222 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos rekomendacijų vykdymo“.

²⁵ Šilutės r. Rusnės specialiosios mokyklos 2013-01-02 raštas Nr. V4-1 „Dėl priimtų sprendimų Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2012-12-18 rašte Nr. K6-99 nurodytiems pažeidimams ir neatitikimams ištaisyti“.

²⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 metų sausio 31 d. įsakymas Nr. 1K-045 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 2-ojo standarto patvirtinimo“ //V. žinios, 2013, Nr. 13-630, 1-3 priedai.

²⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 metų gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 1K-490 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“, 15.2 straipsnis //V. žinios, 2010, Nr. 2-89.

- 2012-12-31 Veiklos rezultatų ataskaitoje 513,00 Lt neteisėtai padidintos 8704 sąskaitos "Komunalinių paslaugų ir ryšio" sąnaudos;
- 2012-12-31 Veiklos rezultatų ataskaitoje straipsnio "Finansinės ir investicinės veiklos" sąnaudos 89 sąskaitoje sumažintos 531,00 Lt;
- 2012-12-31 Veiklos rezultatų ataskaitoje straipsnio "Sukauptas perviršis ar deficitas" sąnaudos padidintos 531,00 Lt.

Taip pat nustatytas nereikšmingas duomenų neatitikimas perkeliant 2012-12-31 Didžiosios knygos sąskaitų likutį į to paties laikotarpio Finansinės būklės ataskaitą.

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad Rusnės specialiojoje mokykloje vidaus kontrolės procedūros sukurtos, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

REKOMENDACIJOS

Rusnės specialiosios mokyklos direktoriui:

1. Įpareigoti vyr. buhalterę, kad Mokyklos Apskaitos politikos Tvarkų aprašuose nurodytų konkrečias sąskaitų korespondencijas, kad apskaitos informacija būtų pateikiama patikima, atitinkanti VSAFAS reikalavimus, Sąskaitų plano bei registruojamų ūkinių įvykių ir operacijų sąskaitas.

2. Imtis priemonių ir vykdyti kontrolę dėl įstaigoje vykdomų metinių inventorizacijų teisingo atlikimo, kad jos būtų atliekamos ne formaliai, kasmet perkeliant (perrašant) duomenis iš apskaitos registru į inventorizavimo aprašus, o faktiškai apžiūrint (įvertinant) kiekvieną turto vienetą.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 8 punkto nuostatomis, apie rekomendacijų vykdymą prašytume informuoti Savivaldybės kontrolierę iki 2013-05-10.

Savivaldybės kontrolierė

Jolita Stonkuvienė

Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja

Judita Subačienė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Rasa Balandienė
